

Barcelona, 22 de març de 1929

L'Esquella de la Torratxa

ANY LII - Núm 2595 - 15

PIÑARRO

Es tan petit com vosaltres
aquest ram que ara porteu;
prò feu-vos grans i caseu-vos,
que el ram se us tornarà creu.

Teatre Català NOVEDADES

COMPANIA CATALANA

DIRECCIÓ: CARLES CAPDEVILA

Avui divendres, tarda i nit, el gran èxit de Pompeu Creuet: **Mama Política**, magnífica interpretació. — Diumenge a dos quarts de quatre: **Les Aventures d'En Mas-sagran**. A dos quarts de sis, 2 obres de gran èxit; **Mama Política** i **Les llàgrimes d'Angelina**. — Nit: **Mama Política**. — Dilluns, tarda i nit magnífics programes.

Es d'espata en Comptaduria

Mai les càpsules peruvianes Borrell

no han deixat de guarir aviat i radicalment les BLE-NORRAGIES (purgacions) GONORREES i tots els altres FLUIXOS de les vies urinàries, per CRONIQUES que fossin

Medicació discreta en el seu us

Venda: **SEGALA**, o a l'autor **A. BORRELL**
Comte de l'Asalto, 52, cantonada Sant Ramon. - BARCELONA

BICICLETES ESPORTS
ACCESORIS

SANROMÀ

Balmes, 62 - Telèfon 12303 - BARCELONA

DEMANEU TARIFES DE PREUS

Banquets ben servits al HOTEL ORIENT

Rambla del Mig, 20
BARCELONA

VIES URINÀRIES Impureses de la sang - Debilitat nerviosa

Prou sofrir inútilment de les dites malalties, gràcies al meravellós descobriment dels

Medicaments del Dr. SOIVRE

Vies urinàries: *Blenorragia* (purgacions), amb totes les seves manifestacions, *uretritis*, *prostatitis*, *orquitis*, *cistitis*, *gota militar*, etc., de l'home, i *vulvitis*, *vaginitis*, *metritis*, *uretritis*, *cistitis*, *anexitis*, *fluxos*, etc.; de la dona, per cròniques i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb els **Catxets del Doctor Soivre**. Els malalts es guareixen ells sols, sense injeccions, lavatges, ni aplicació de sondes ni bugies, etc., tan perillós sempre i que necessitat del metge, i ningú no s'assabenta de la seva

malaltia. Venda: 5'50 ptes. caixa.

Impureses de la sang: *Sífilis* (avariosis), *eczemes*, *herpes*, *úlceres varicoses* (llagues de les cames), *erupcions escrofuloses*, *eritemes*, *acné*, *urticària*, etc., malalties que tenen per causes humors, vicis o infeccions de la sang, per cròniques i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb les **Píndoles depuratives del Dr. Soivre**, que són la medicació depurativa ideal i perfecta, perquè actuen regenerant la sang, la renoven, augmenten totes les energies de l'organisme i fomenten la salut, resolent, amb poc temps, totes les úlceres, llagues, grans, floronsos, supuració de les mucoses, caiguda del cabell, inflamacions en general, etc., restant la pell neta i regenerada, el cabell brillant i abundós, no deixant a l'organisme rastre del passat. Venda: 5'50 ptes. flascó.

Debilitat nerviosa: *Impotència* (manca de vigor sexual), *poluacions nocturnes*, *espermatòria* (pèrdues seminals), *cansament mental*, *pèrdua de la memòria*, *mal de cap*, *debilitat muscular*, *fatiga corporal*, *tremolors*, *palpitacions*, *trastorns nerviosos de la dona* i totes les manifestacions de la *Neurastènia* o esgotament nerviós, per crònics i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb les **Gragees potencials del Dr. Soivre**. Més que un medicament són un aliment essencial del cervell, medul·la i tot el sistema nerviós. Recomanades especialment als esgotats, a la joventut, per tota mena d'excessos (vells a cap edat), per a recobrar íntegrament totes les seves funcions i servir fins a l'extrema vellesa, sense forçar l'organisme, el vigor sexual propi de l'edat. Venda: Pessetes 5'50 el flascó.

Venda a les principals farmàcies d'Espanya, Portugal i de les Amèriques

NOTA.—Tots els pacients de vies urinàries, impureses de la sang o debilitat nerviosa, adreçant-se i remetent 0'50 ptes. en segells per al franquex a **Oficines Laboratori Sókatarg, carrer del Ter, 16, telèfon 544 S. M. Barcelona**, rebran gratis un llibre explicatiu sobre l'origen, desentrellament, tractament i guariment de les dites malalties.

Blenorràgics:

No ho dubteu. El guariment de la vostra purgació està amb els

Cachets Neisserinos

Exit garantit. Tractament ràpid, discret i sense molèsties

Venda: Farmàcies i Centres d'específics

Preu de la capsula: 5'50 pessetes

Si voleu menjar be
aneu al restaurant

Grill - Room

Lloc predilecte dels gurmets
Escudillers, 8

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:

Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

CRÒNICA

Sí, senyors, humoristes...

El senyor Farran i Mayoral, a qui no fa gaires setmanes escometiem des d'aquestes mateixes columnes dient-li "Bergson de guarda-roba", està indignat contra els que es diuen "humoristes" i no fan sinó atacar a certa gent, i entre aquesta gent a ell. Sóc un home que considero lo suficient a Farran i Mayoral per a saber-lo intel·ligent; però un xic des-

igual. Té una explicació: el senyor Farran i Mayoral, pel seu esperit *totalista*, vol abastar totes les energies i totes les zones intel·ligents i culturals del món. Així, ell creu que pot fer un assaig sobre la "Crítica de la raó pura", i després escriure una ressenya d'uns numerets de *varietés*. Jo no sé pas en quin concepte tindriem a Bergson, si aquest fes les crítiques de l'espectacle del "Folies Bergere"; o Ortega i Gasset, si aquest fes crítica taurina; o haguéssim tingut al doctor Turró, si després d'haver llençat els seus famosos estudis biològics, hagués escrit uns articlets per a qualsevol setmanari pornogràfic.

La personalitat i el respecte s'adquireix quan cada un es fa respectar pel que és; i mai pel que es vol ésser.

Quan jo vaig abandonar el "Seminari de Filosofia" de l'Ors per a dedicar-me a escriure reportatges i "sketchs" de revistes, vaig matar en mi la possibilitat "d'un petit filòsof" — i dispensin — per a convertir-me en un home de superficialitats literàries, perquè trobaria grotesc que el dia de demà, quan es publicuessin les meves obres completes — de la qual cosa ja poden estar tranquils tots els meus amics, perquè no es publicaran mai, i per tant no hi haurà motius per a subscripcions enutjoses —, s'agermanessin a la llista: "L'escepticisme com a força sentimental", que tenia en preparació, amb els noms internacionals de "Love-me", "Folies", "Reus, París i Londres i "Yes-Yes".

Si el senyor Farran i Mayoral vol que el respectem com a filòsof, deu procurar portar-se com a tal. Deixar de banda les traduccions d'"Els tres tambors" i endinsar-se en les arrels gregues de l'estudi de la vida. Però voler fer de tot, és poder arribar a no estar respectat per res.

L'altra nit, fraternalment, li dèiem:

—Amic Farran i Mayoral, no teniu raó de ficar-vos amb els humoristes polítics...

—Estic disposat a tot, per a acabar-hi — deia —. Amb els punys, amb l'espasa...

Jo em vaig espantar. El senyor Farran i Mayoral ho deia amb vivacitat manifesta.

—Home, no vos ho prengueu així. A tot arreu del món, els diaris polítics han atacat a la gent. Vós, per exemple, partiu d'un camp on en foren mestres de la ironia política, quan es publicava el "Cu-cut!".

—Mai, mai! — seguia En Farran i Mayoral —. Jo no sóc de cap camp. Jo sóc d'enlloc i de tot arreu. Per a fer el "Punch", es necessiten quaranta segles de civilització...

—No tants, no tants; amb una rotativa n'hi ha ben bé prou.

El senyor Farran i Mayoral parteix d'un equívoc. Aquests éssers que no volen ésser d'enlloc, que volen estar per damunt de tots o allunyats de tot i de tothom, no poden fer de periodista, no poden dedicar-se al fet diguem-ne, subaltern. Allà a la càtedra misteriosa i quasi inaccessible, allà en el fons del laboratori intel·lectual, s'hi poden trobar bé. Però voler endinsar-se en la crítica quotidiana, en la vida múltiple i no voler-ne sortir tacat, és tan absurd com sortir de casa un dia que ploqui a bots i barrals sense paraigües i pensar que un no es mullarà perquè convencerà els núvols que ell és partidari del temps sec.

Creieu, amic Farran i Mayoral que vós, que sou un home que teniu la virtut de voler veure-ho tot i saber-ho tot, no vos podeu posar en aquest estat d'excitació. Jo vos he vist admirant un vodevil — "Totes en camisa", si no recordo malament — a l'Espanyol, vos he vist seguint un curs de conferències profundes i sentat a la taula d'un àpat al Ritz —, teniu adés un aire d'home civilitzat.

Els homes civilitzats no s'enfaden mai. I més, quan comprenen que el que fa falta a Catalunya és un jovent desvergonyit i cínic que tombi dels seus pedestals tanta figura de cera o de ciment armat. Ja és hora de dir als que són ases, lladres, brètols o patums que ho són... Precisament el que ha fet més mal a casa nostra ha estat voler tapar-ho tot, cobrir-ho tot amb allò que deuria ésser més sagrat i menys tocat: l'amor pairal. Jo, sempre recordaré una frase dels nihilistes: "Als ases que s'han assegut en les cadires del primer rengle se'ls treu dels seients de dues maneres: amb artefactes explosius o amb ironies i humorismes que els posi en ridícul". Jo, com que sóc un home pacífic, d'ordre, bon burgès, subscriptor de "La Nova Revista", etc., m'estimo més la segona solució.

FRANCESC MADRID

EL TORTELL A MADRID

Abans les ciutats es conquistaven per la força bruta; com més bruta, millor. Tor eren llances, bombardes, mosquets, pedrenyals, trabucs i altres eines de fer malbé la carnadura. Abans, per conquistar una ciutat, es necessitava gastar una fortuna en ferramenta.

Ara, però, sembla que les coses han canviat. Millor, car nosaltres, de natural pacífic i tranquil, som enemics dels desoris: el lema de "Pau, pau i sempre pau", ens sembla una cosa inefable i ens arriba al cor.

Nosaltres havíem oït infinites vegades la consabuda frase: "Hem de conquistar Madrid". Quan aquesta frase l'oïem de menuts, ens feia l'efecte d'una cosa de guerra. I ens emplenava d'alegria perquè la guerra la vèiem d'una manera llampant i teatral: les banderes, la música de timbals i trompetes, els vestits brillants...

Després, ja grandassots—quan comencàvem a oblidar els llibres de text pels de literatura—, sabíem que els nostres artistes, com nous almogàvers, triomfaven a Madrid: el poeta Marquina; els músics Morera i Vives; els escultors Julio Antonio—de gloriosa memòria— i Clarà; el pintor Viladrich.

Ara nosaltres hem observat un nou triomf català a Madrid: el triomf del tortell! A Madrid, el tortell està de moda. A Madrid no es menja altra cosa que tortell. Als cafès, als bars, als restaurants, els mossos serveixen el tortell amb unció, amb fervor místic. Sense voler jugar el "calembour": quin triomf més dolç aquest! Que orgullós se'n devia sentir el P. Vallet, que pocs dies enrera era a la "villa y corte" fent prosèlits!

Val a dir, però, que també nosaltres ens en sentim, d'orgullosos. Aquest homenatge al tortell no és altra cosa que un homenatge a Catalunya. Els madrilenys, quan el mengen, senten que la nostra bescantada aspror se'ls fon a la boca.

VIRAI

La mare d'En Cristòfor de Domènech ha rebut la següent lletra. Com que la trobem interessant, la donem als nostres lectors.

Creiem, però, que al qui plaurà més serà al senyor Rucabado.

Honorable senyora Vda. de Domènech:

Amb les llàgrimes als ulls, li donc mercès per tants estimats records de l'òptim Cristòfor, pel Llibre i per la dedicatòria.

Cristòfor de Domènech era una ànima bona: jo el coneguí per ma bona fortuna. Si a voltes mullà la ploma en el tinter de Voltaine, és el seu excellent cor, el mateix cor de Rousseau.

El seu escepticisme, amaga un foc de fe i d'amor per tots.

Jo crec en Déu; i crec que Déu, compta entre les seves escollides ànimes, la de Cristòfor de Domènech.

Espero que el nom de Cristòfor de Domènech no morirà a Catalunya.

Moltes mares podran sentir-li enveja per tan gran fill.

Unit a V. en el record afectuós i etern, li besa devotament la mà,

MARIO GAREA

L'EXIT DE "LA GLORIA"

Realment, el teatre té cops amagats. I també el "clero". ¿Qui havia de pensar-se que "La Glòria", de Mossèn Garriga esdevindria un èxit. El primer sorpres fou el propi empresari. Mossèn Garriga demostrà conèixer tan bé el teatre, que semblava haver-se passat tota la vida entre actors...i entre actrius.

El dia de l'estrena, sobretot, el teatre feia goig de debò. Ple tot el pati de butaques. Plenes totes les llotges... L'empresari no hi veia de cap ull.

—I després—deia—encara dubtarem de la influència del "clero". Amb uns quants clergues que fessin comèdies, l'esdevenidor del teatre català estaria assegurat. L'aristocràcia sobretot, que és la que paga els seients cars, fóra nostra.

I sobtadament, com il·luminat per poders divins, l'empresari cridà a un dels seus secretaris:

—Feu-me—li ordenà—una llista de tots els clergues escriptors de Catalunya. Caldrà demanar-los la seva col·laboració per l'any que ve. Sempre, a més a més, ho faran millor que l'Artís.

UN DESPERTADOR INEFABLE

A París s'ha establert un nou servei telefònic. D'ara endavant, per seixanta cèntims diaris—el preu d'una comunicació urbana ordinària—els abonats seran despertats al matí a l'hora que prèviament hauran fixat. Heu-vos aquí els felïços parisencs alliberats de les mil molèsties del despertador mecànic. En lloc de l'esglai que ens produeix el timbre intempestiu, desentès, sorrut, baladrer, un altre de més suau, més atent, més discret, més raonable, que insisteix civilment amb intervals prudencials.

I després, quan, finalment, haveu respost, una veu femenina, amable, seductora, gairebé virginal, us prega:

—Feu el favor de llevar-vos si us plau. Són les vuit.

I aquest agradable avís matutí, aquestes poques paraules desgranades dolçament, ens faran l'efecte d'unes inefables pessigolles...

Res més encisador, més meravellós que aquesta divina harmonia de la ciència i la feminitat aparellades. És molt poètic, certament. Però serà pràctic, tanmateix? Qui sap! El temps ens ho dirà, i, mentrestant, seguim usant aquest artefacte tan antipàtic com sorollós que hom anomena, amb gran propietat, despertador. O, millor encara, si no teniu ningú que us maldi, deixeu que la son se us acabi. Es, sense cap dubte, el despertador més segur i el menys inoportú.

No coneixeu la història d'aquell felïç mortal que, segons la faula, va dormir vint-i-set anys seguits i que, en despertar-se, va trobar tota la ciutat i tots els costums canviats, els seus parents morts, i els seus nets ja casats?

Ah! Senyor, senyor! Qui pogués ésser el protagonista de la faula!

Del sentit moral

Existeixen quatre matisos d'això que en diem sentit moral:

a) Aquell que permet a un ciutadà, com la cosa més natural del món, saltar de nits al terrat del veí, pendre-li una gallina, emportar-se-la, i cruspir-se-la tranquilament.

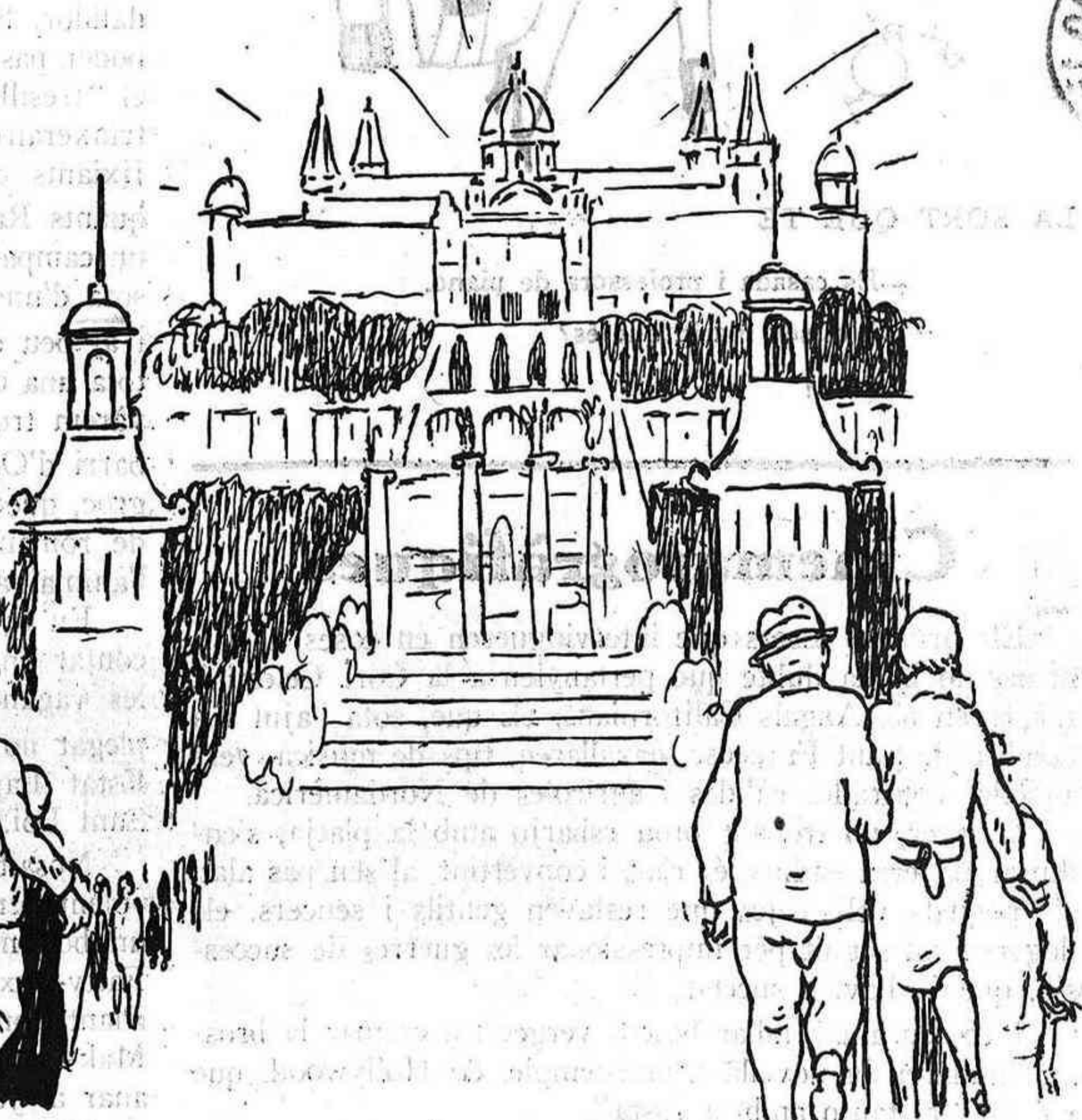
b) Aquell que aconsella al ciutadà que, quan per casualitat li salta a casa una gallina del veí, li apreti el ganyot perquè no cridi, la plomi tot seguit, i la tiri a l'olla sense dir res a ningú.

c) Aquell que obliga al ciutadà, quan una gallina del veí li salta per atzar dins de sa casa, a guardar-la i alimentar-la silenciosament, esperant que el veí la reclami, i si no la reclama dins d'un termini prudencial, anar-la considerant com a pròpia fins que es decideix fer-ne caldet.

d) I finalment, aquell que impulsa al ciutadà, quan una gallina del veïnat entra casualment a casa seva, a cercar amb afany qui en sia l'mo, preguntant a crits, des del celobert, a tots els veïns: "Algú de vostès no hauria pas perdut una gallina?"

Inútil dir que aquest darrer matis és el més moral. Amb tot, té un gros inconvenient; i és que, si molt convé, el bon ciutadà es troba que, de totes maneres, ha de quedar malament amb els veïns i ha de rifar entre tots la bestiola, perquè resulta que, com tots voldrien la gallina, cadascú diu que és ell qui l'ha perduda, encara que no sia cert.

FRAI NOI

L'EXPOSICIO

Des del cel jo miraré
si la sabeu fer tan bona
com jo la vaig saber fer
per engrandir Barcelona.

LA SORT QUE TE

- Es casada i professora de piano.
- I el seu marit, què és?
- Sord!

Cinematogràfiques

Els primers éssers que intervingueren en coses de Cinema, no hi ha dubte que pertanyien a la Cort Celestial, car foren els Angels Californians, els que, sota l'ajut i a l'ombra de Sant Francesc, davallaren, tips de música, vers aquelles contrades càlides i agrícoles de Nordamèrica.

Després, no trobant prou esbarjo amb la platja, s'endinsaren, terra endins, és clar, i convertint, al seu pas alat, els poquets pells-rojes que restaven gentils i sencers, els llogaren tot seguit per impressionar les guerres de successió, que ja havien succeït.

I començant a tallar boscos verges i a cremar la brosa, fundaren la novella Ciutat-temple, de Hollywood, que vol dir "al tanto amb la fusta".

Vist l'èxit, conten que s'apressaren a anar-hi una colla més de Sants, entre ells, Sant Vito, Sant Pasqual Bailón i Sant Cristòfor nano, introductor dels automòbils a la terra.

Ara, doncs, és a Hollywood on es fan, desfan i fan fer, més pel·lícules del món. Hi tenen posada una fe i una dèria, com si volguessin copsar tota mena d'acció silenciosa

per mitjà d'un resultat sorollós; o a la inversa, puix a hores d'ara, hi ha hagut qui ja s'ha cansat de fer de mut — com ací — i es proposa barrejar amb la bellugadissa algun parlament, encara que no sigui prou refinat.

El poble, de per si, no és pas cap meravella d'art, malgrat que s'hagin apropiat l'art nomenant-lo setè; però, vaja, fa el seu goijot; i està tan modernitzat i urbanitzat, com la nostra Diagonal — camí de Madrid — i la llorejada (sic) plaça de Catalunya, Comtat gran.

Entre altres coses de marca, però, té un "Metro-Goldwin" de molta llargada i capaç de deixar "Paramount" al rei Midas si "Fox" possible "Firts-Nacionalitzar-se" aplegant-se amb tots els "Artistes reunits" per fer, a Canes, la grimègia "Universal".

La població flotant, en sec, és una munió de timbres mòbils i segells de mils colors. Resulta tota una collecció per cursar visualment i palpablement, per la part femellenca, la història natural de l'orbe i la transgressió d'una Babel genollera amb la Bíblia en vers i en pasta, sobretot aquesta, com a reformatori.

La major part, però, són humils, de moment, mentre van adalerats darrera el dòlar, amb l'esperança d'arribar a constellar-se, o estrellar-se; i es extres, són precisament els qui es daleixen més, car allí, els extres, són els no escollits encara, o sia, tots els que fan corrua a les portes dels estudis, esperant la vinguda del Mestre que els escollixi i els porti el Mannà.

Els defores de la ciutat ja tenen un altre caire emba-dalidor. S'hi veu de tot. Quan nosaltres hi érem, vàrem poder passejar-nos pel Sahara, voltant les piràmides i fent el "tresillo" amb un tuareg i un anglès torrat; férem de trinxeraires a uns camps de guerra, entremig de gasos asfixiants que oloràvem amb fruïció; veiérem també uns quants Ranxos plens de ranxeros i xinos fent el menjar; un campament d'indis amb plomes, i molts que feien l'indi sota d'uns porxos, desplumant-se; una muntanya postissa i al peu d'ella un poble d'una sola cara. Hi havia també tota una ciutat de pedra foguera, estil d'Orient, però no hi vàrem trobar els Reis; en canvi, més enllà, trobàrem un barri d'Occident amb un Palau Reial i un xicot magre i groc, que feia de Príncep, i més avall, un Circ Romà, ple de romansos i bèsties, i tota mena de bèsties que feien l'animal a una plaça de braus, transformada en "ring".

En fi, si no fos perquè ens fariem pesats, els podríem contar un rengle de celluloide de tot allò. Pel demés, fora les vagàncies i extravagàncies de la gent cinemàtica, tot plegat no té la personalitat que té, per exemple, el nou Estat Papal, apropant-se, però, la semblança, al nostre Sant Boi.

Nosaltres vàrem acabar per perdre-hi la paciència i no volent perdre-hi també els pocs "calés" que ens restaven, un bon matí, després d'una bella nit passada amb l'amic Fatty—ex—"As" de la pantalla i regent actual del Cafè Plantation —, amb unes quantes "girls", banyistes d'En Mak-Sennet, vàrem agafar l'Exprés, expressament, per anar al Japó, car teníem intenció d'abassegar tota la producció de crisantems per l'acte inaugural d'un Casal en projecte.

Si ens vaga i podem, un altre dia ja els contarem el com, el quan i de quina manera, en tot això del Casal, que no serà cinematogràfic, però vaja...

Art i Artistes

LA PINACOTECA

Enric Galwey ha arribat a un lloc en la pintura paisagista que ja no pot sobrepassar. Té una escola formada i uns procediments tan afermats, que ja no canviaran; són la representació del temperament de l'artista madur i coneixedor del que fa.

El seguit de pintures que ara exposa són, com sempre, una colla de paisatges catalans vistos pel temperament melancòlic i aquietat del pintor. Els seus celatges no es poden confondre amb cap més; són fets de mà mestra. No senyallem cap quadro dels exposats com a especialment remarcable; tots ells ho són prou i formen un conjunt harmònic i encisador.

SALA PARES

Les escultures que Josep Viladomat exposa no repre-

senten encara l'obra definitiva d'un escultor fet del tot. S'hi troben influències estranyes i reminiscències dels clàssics, que traspuen en mig de la personalitat pròpia de l'artista.

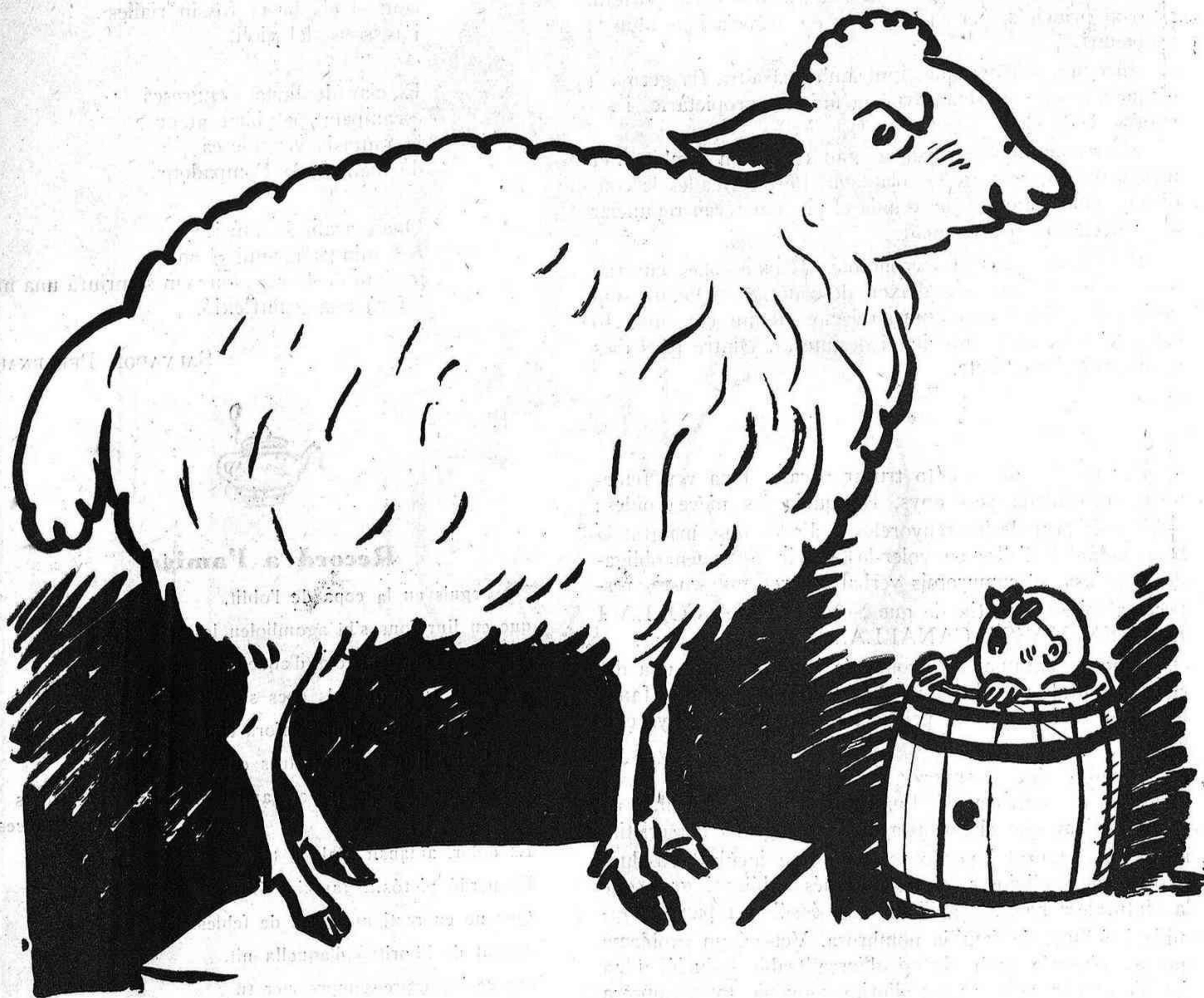
Les obres estan impreses d'una aurèola de serenitat i són de factura correcta i encertada; demostren ço que pot fer Viladomat i el colloquen en bon lloc entre els escultors contemporanis.

CASA VALENCIA

Els valencians residents a Barcelona han fet una exposició al seu casal; i cal dir que ho han encertat; hi han reunits una colla d'artistes que honoren una regió. Les escultures de Causaràs es fan remarcar, així com les teles de Josep Mongrell, de Borràs Abella i de Moya. Segrelles, ben conegut del nostre públic, presenta unes ilustracions amb el seu art fantàstic de sempre.

En conjunt, un encert per la Casa de València.

BORIEL

El senyor Esteve, voldria
—i ho trobem natural—
que fos gras com ell sommia
l'anyell pasqual.

La família és un destorb

Surto al defora, un diumenge al matí, refermat el meu esperit per la subtileza de l'aire matinal que m'acarona el front i m'asserena les parpelles. És un matí d'hivern; el sol llisca amb dificultat per fer-se pas en mig de la boira que enfosqueix el firmament i traspua la humitat que se'n suggereix de la Natura.

A mesura que vaig caminant, alço l'esguard per aplicar-lo insistentment damunt les façanes de les cases que s'ageganten vora meu. El meu interès està en descobrir un pis que em declari, mitjançant el paper penjat a la balconera, el seu desocupament. Fa més d'una hora que cerco això, i el resultat s'ha mantingut negatiu. Miro el rellotge. És migdia.

El sol presideix el dia des del lloc més elevat del seu reialme. La boira n'és perseguida per la llum que exhaurix l'astre, que l'extingeix en ésser bracejada pel mar cobejós. Objectant sobre aquest moviment matinal, observo, amb alegria, l'existència d'un pis per llogar. Immediatament hi entro i, seguint les indicacions de la portera, pujo al principal, per tal d'entrar en negociacions amb el propietari.

Surt una senyora que, junt amb una altra (la germana d'aquella), se'm presenten com a úniques propietàries i senyores de la casa.

El tractar amb dones no és tan fàcil com sembla. Per menys de deu cèntims les plantava. Però, donades les condicions immillorables que reunia el pis, em feren renunciar al projecte tan poc escaient.

Parlem del preu. És econòmic. Llavors elles em fan unes preguntes que em deixen desconcertat. Quants som de família, d'on venim, quines relacions tenim, etc., etc.... Jo contesto a tot amb sinceritat i desinterès. Dintre pocs dies es signarà el contracte.

* * *

Passats dos dies, sento trucar a casa. Una veu femenina, enrogallada pels anys, franqueja les meves oïdes: —Vinc de part de les senyoretetes a dir-los que, malgrat la bona voluntat d'elles en voler-los servir, es veuen obligades a refusar el compromís verbal contrèt amb vostès respecte al pis, pel motiu de que SON MASSA COLLA I PORTEN MASSA CANALLA.

Aquestes paraules les pronuncia igualment que una declamació. Mala negada! És a dir, que l'ésser pare de família és un delictes que no perdona el propietari menys exigent?

Aquestes dues senyores propietàries, malgrat ésser membres de Patronats i Fundadores del Catecisme, no deuen oblidar que els propagadors més grans del cristianisme han emprat i per consegüent han inculcat en llurs experiències religioses, el dogma més sublim i gran que la Naturalesa ha legat a l'home: ço és, l'ésser pare de família i, àdhuc, de família nombrosa. Vet-ací un problema que es planteja amb síntesi d'irrealitzable solució. Una família nombrosa no es pot allotjar convenientment, opresa pels escrúpols i divergències accentuades en l'ànim d'alguns propietaris carregats de pretensions malverses.

JOAN VALLESPINOS ANDRES

Minuet de Mozart

La imaginació se m'engresca
i vola per l'atzur
buscant una mueca versallesca
de madam de Pompadour.

M'hi ajuda una mica
el minuet de Mozart;
aquesta gràcil música
em va aclarint l'esguard.

Veig com giravolta i dansa
amb ritme fàcil i segur
amb una mica de frisança
d'amor, madam de Pompadour.

Veig els jardins de Versalles
que s'afanyen de florir
com si els brots fossin rialles
i ressons del violí.

El clar de lluna s'engresca
escampant pel blau atzur
la fantasia versallesca
de madam de Pompadour.

Quan acabi la música
i el minuet apagui el so;
madam de Pompadour em somriurà una mica
i farà una genuflexió.

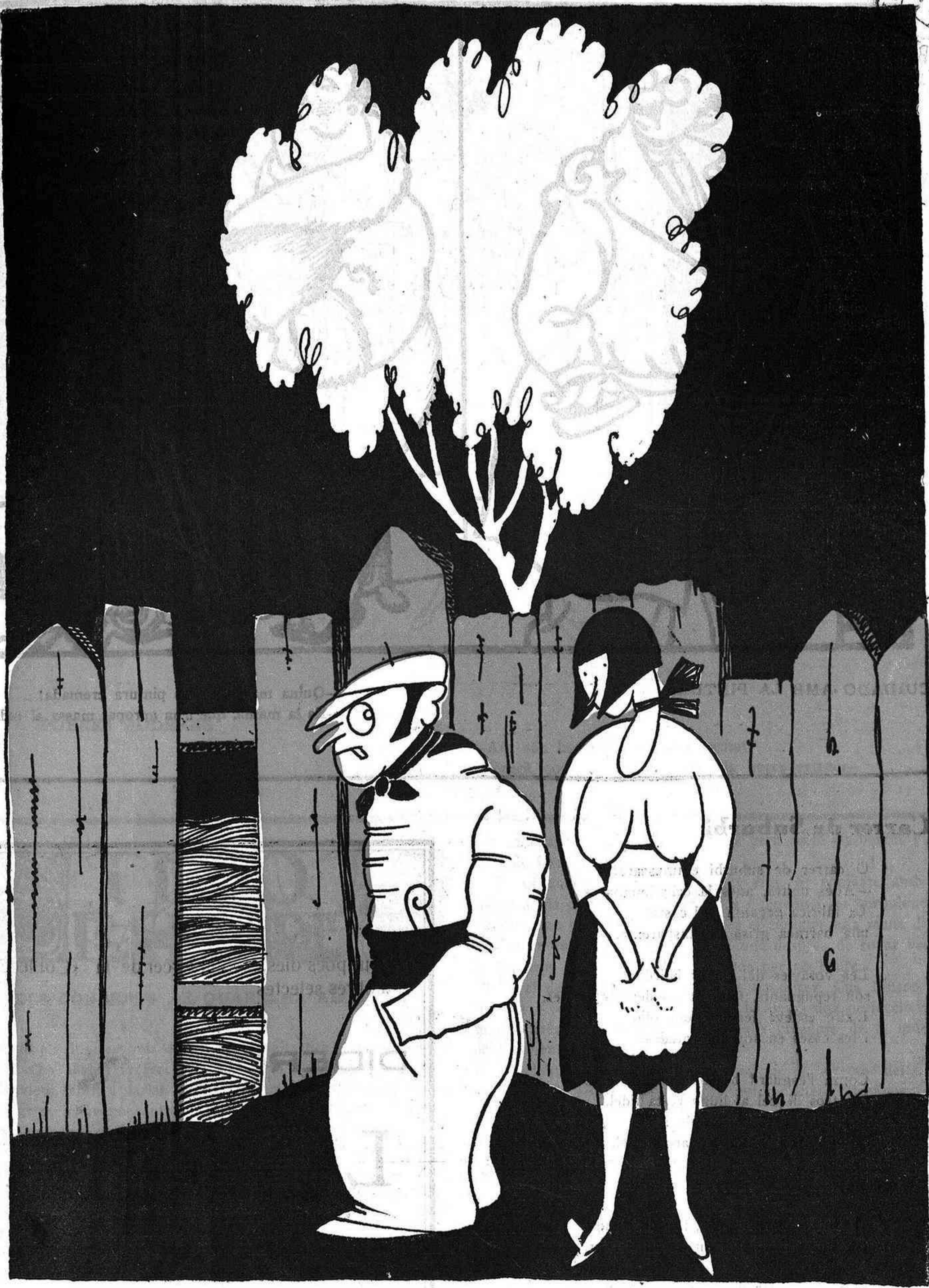
SALVADOR PERARNAU

Record a l'amiga

No beguis en la copa de l'oblit,
que en llur fons s'hi agombolen les estones;
recorda el nostre goig d'aquella nit,
que, a la fi, també els cucs són papallones...
El record és com una àmfora d'or
on el pler lluu i frueix llurs enyorances...
Es com un màgic tresor, amb totes les somniadores
(esperances...
Es dolor, amansit amb la tendresa...
Es perdó pietós... Jamai oblit...
Que no en resti una gota de feblesa
davant de l'horitzó d'aquella nit,
que serà sempre sempre, per tu
i jo, com l'albada més serena
que ens vingué de l'infinit...

LLUIS R. CARULLA

PASSANT COMPTES.

En quinze dies, quaranta duros?
Hauràs de donar cupons, o buscarte un altre "me-
nager".

CUIDADO AMB LA PINTURA

—Quina mala olor de pintura cremada!...
—Es la mamà, que s'ha apropiat massa al radiador.

Carrer de Suburbi

O carrer de suburbi emmascarat...
—Adés quitrà, adés la calç lluenta.—
La fàbrica geganta i al costat
una barraca grisa i transparenta.

Les voravies del carrer boirós
són repugnants, talment les dents corçades.
L'aire esdevé feixuc, com oliós,
i les cases en són amoratades.

Copsa l'esguard bentost la llunyania.
Un tros de cel al lluny resta fidel.
Vet ací l'herba miserable i pia
i dins el toll fangós un arc en cel.

La fulla de l'arbre groc

Al cim de l'arbre groc, la fulla tendra
palpita al vent, talment un petit cor.
Hom percep quan el vent fibla una mica
com el dringar d'una moneda d'or.

CARLES SINDREU PONS

D'aquí pocs dies, Volum tercer de la «Col·lecció
d'obres selectes

DIDEROT

La Monja

Versió catalana d'en Lluís Capdevila

POBRES MODERNS

—Ara són hores de demanar caritat?
—Veurà, com que hi ha crisi, faig hores extraordinàries.

TELO ENLAIDE

ELS CONCERTS DE QUARESMA AL LICEU

Amb els dos festivals de música dirigits per Alexandre Glazunov s'ha acabat la sèrie dels concerts d'enguany.

Haviem sentit a parlar molt del director del Conservatori de Leningrad, i havíem sentit algunes de les seves obres. La presència personal d'ell i l'execució de la seva "Setena Simfonia" ens en permeten formar el concepte d'un home de càtedra, d'inspiració fluent, de tècnica acabada, sense la frisança de la innovació, del que tira més a perfeccionar-se que a singularitzar-se.

Es alt i gros, d'una elegància d'elefant marí, que no té del frac ni de la camisa ni de la corbata un concepte supersticiós. No s'havia recordat de la batuta, que li anà a cercar el violinista senyor Casals. Es veu que dirigeix mentalment, sense posar punt en dibuixar amb els braços les volubilitats del ritme. En arribar l'hora dels aplaudiments, semblava com si tot allò no anés per a ell, i donava voltes indecís, lent, feixuc, per entre

mig dels atrils com un badoc que es perd entre els barrils i estives de fatus al port.

Jo he conegut molts catedràtics així. El contacte amb la joventut els dóna un aire bondadós i ingenu i les turbulències escolars han plasmat en la fesomia i el caràcter una mena d'esbalaïment que fa pensar en l'home que després de rodar vertiginosament s'atura i estén els braços per no caure.

Es el deixeble dels "Cinc", dels Balakirev, Cui, Mussorky, Rimsky-Korsakof, i Borodin, el que ha dut a una perfecció gairebé acadèmica les directives d'aquells creadors de la música nacional russa.

Fa cinquanta anys que escriu i 24 que és Director del Conservatori. Si els fundadors foren autodidactes, Glazunov, que és l'obra d'ells, ja és un home d'escola, un tècnic, un professor. Científicament, els ha superat; artísticament, sols és el seu epígon.

També Stravinsky és un deixeble dels "Cinc", però de la seva comparació amb Glazunov es poden treure les característiques de l'un i de l'altre. Glazunov és l'"hereu", Stravinsky és el "fadrister"; mentre el primer perfecciona l'obra dels mestres, el segon fa foc nou.

Tant la "Simfonia", com el "Segon Concert" per a orquestra i piano i l'"Obertura solemne" són una bella expressió d'aquella música correcta, nacional, d'estructura clàssica. "El Cant dels Sirgadors del Volga" ens fou presentada amb una instru-

mentació que rellevava el seu accent dramàtic. El "Vals de Concert" és l'entreteniment banal d'un home que domina els secrets de la nova orquestra.

Helena Gravrilov és una pianista de pulsació nerviosa, justa, brillant. El públic la va rebre molt bé i voldria aplaudir-la en concerts on podés lluir totes les traces del seu art.

CLAU DE SOL

ESPANYOL

Es continua representant amb èxit "Dones... Dones!!", d'en Montero i Oliva. Es veu que la guixeta els va bé. Si no fos així, en Sampere sabria reposar obres del seu extens repertori o faria noves estrenes d'obres que té en cartera.

NOVETATS

Després de l'èxit d'en Crehuet amb "Mamà política", ha actuat en aquest teatre la companyia francesa Robine - Alexandre, que ha donat un curt i selecte nombre de representacions que han constituït un bon afer d'empresa.

Pel dissabte de glòria sembla que figurarà en el cartell d'aquest teatre el nostre gran actor Enric Borràs, estrenant una obra d'Amadeu Vives i de Josep Maria de Sagarra.

Esperem que el públic els ho sabrà agrair assistint-hi.

ROMEA

En aquest teatre no passa res de nou. Van entretenint-se alternant les últimes estrenes, però la gent no hi va, cosa que sentim per la simpàtica i notable parella Vila-Daví que són mereixedors de que el públic acudeixi on ells actuen.

L'empresa d'aquest teatre prepara l'estrena d'una obra que ha tingut un formidable èxit a l'estranger.

Per les notícies que nosaltres tenim d'aquesta obra, no creiem que agradi al públic d'ací. Un dels "trucos" de l'obra és que el públic també pren part activa en la representació. Es a dir: el públic fa de comparsa i paga junt amb els altres còmics que cobren.

No cal dir com voldríem equivocar-nos i que fos un èxit com ha estat en altres països.

VICTORIA

Continua representant-se amb molt d'èxit "El Aguilón". El públic que aplaudia a Guerrero ha reaccionat i ja sap apreciar les coses bones.

NOU

Enric Borràs va fent la seva tasca mestrívola en aquest teatre on ha representat un bon nombre d'obres clàssiques amb la genialitat de creació que ell sap fer.

TIVOLI

Continua la representació de "Los flamencos" i altres obres del mestre Vives.

Llàstima que actuant en aquest teatre en Vendrell i la Cora-Raga amb obres del mestre de l'opereta, la gent no hi vulgui acudir.

Els altres teatres van fent la viu viu i gràcies.

BOB

Està vist que a can Barça passen la "plaga" de les vaques magres; és allò, de que quan s'està de pega, amb el propi nas s'ensopega. Mireu que un "combinado" Barça-Alavès ésser apallissat per l'equip argentí Barracas!

En un dos a un favorable als de la terra dels tangos, finí l'encontre, resultat que desesperà els bons socis, puix si un equip de criatures del mateix Barça va batre els "barraqueños", era d'esperar que una barreja Barça-Alavès, en faria, quan menys, mig cabasset. Però fa una temporadeta que el Barça no està de llomillo, i no li surt res com cal. Els socis, en el successiu, tindran que cantar allò de "La Bejarana": "Ya vendrán tiempos mejores".

ooo

Com tot el que és gran, com tots els cervells on es troben moltes i oposades opinions, com en els països on els parlaments no tenen posat el rètol de "no funciona", el Barça és un conglomerat de criteris, d'idees, fins de partits. Quan s'ha d'elegir Junta, enriquin-se de les famoses eleccions de regidors quan ací es disputaven el manar a la casa gran lligueros i radicals. Allò és pitjor, molt pitjor. Una acta de membre de Junta fa fer molts capgirells i coses estranyes. Ara, hi ha crisi. S'ha de fer Junta nova. La campanya electoral ha començat. I amb ella, la grimègia, els discursos, els conciliàbuls i altres aspectes propis de les eleccions.

Res, lector. A viure: no encaparrar-s'hi. I si sou soci, prengueu tilla.

ooo

L'Espanyol, va retre homenatge al seu antic jugador Caicedo, que com a bo que fou en el camp de joc, és d'esperar que també ho serà entrenant a un club de Castella, que ha contractat els seus serveis.

Quedaren ben demostrades, en el partit Espanyol-Selecció les moltes simpaties amb què compta Caicedo. En l'esmentat encontre, el Campió d'Espanya va guanyar a la Selecció per 5 a 1.

JEPET

El Tribunal de la Sangre

o los secretos del Rey

POR

D. RAMÓN ORTEGA Y FRÍAS

TOMO I

2 ptas

MONDRA COV

Senyoreta, aquestes flors
són per vostè flor exquisida.
La primavera i els cors
fan sempre igual florida.

Els que viuen en cases de dispeses, ja han començat a sentir els beneficis de la futura gran Exposició.

De moment i per tal que vagin acostumant-s'hi, els han apujat el preu. Després seguiran els beneficis.

Cal que el governador ens faci el favor de donar ordres per a evitar que s'apugin les dispeses...

Senyors Xofers: No sigueu "tontos". No vulgueu, per un guany immediat i limitat, com és el de les propines durant els mesos de l'Exposició, perdre aquest continu i magnífic "tant per cent" sobre el que cobreu.

La participació dels beneficis és el triomf més important del proletariat en el segle XX.

Segons la crítica de la "Hoja Oficial", tot el que s'estrena en els teatres són grans èxits. Tot està bé, tot és magnífic, tot és bo, tots els teatres són plens...

Tant de bo ho veïessin així el senyor Bernat i Duran i els empresaris.

A Madrid ha triomfat la sardana de "Cançó d'amor i de guerra", que el mestre Martínez Valls va confeccionar per a

ACTORS

—Quan jo actuo a escena, el públic plora d'emoció.
—Es clar! perquè sap que no mors de debò!

l'obra dels nostres amics En Lluís Capdevila i Víctor Mora. En tenim una certa i magnífica satisfacció.

Ha mort un altre ex ministre dels de l'antic règim, el comte de López Muñoz.

Aquesta setmana no s'ha estrenat cap obra de teatre català, ni hem apuntat cap gran èxit, des de dimarts de l'altra setmana, ens sembla molt estrany.

Encara hi ha miracles.

Els miracles, però, avui ja no els fan els apòstols, els sants, ni els capellans tan sols. Tampoc no els fan els espiritistes. Els miracles, avui, els fan els metges. La màgia és seva.

Veieu, si no. Una senyora caigué d'un síncope, a un carrer de Milà. Un doctor, cridat immediatament, perquè certifiqués el traspàs, examinà la senyora. El cor no funcionava. Hom podia donar-la per ben morta. El metge, tanmateix, volgué provar de retornar-la a la vida, injectant-li una dosi d'adrenalina, al cor.

Passaran alguns minuts. L'agulla que el metge havia deixat enfonsada al cor tingué una petita tremolor. Les funcions cardíaques es reprenien. La respiració tornava. La morta havia ressuscitat.

L'amor és més fort que la mort. El drama romàntic no és encara cosa acabada. Werther i Graciella tenen una nova realitat cada dia. No tot ha d'ésser freudisme i casos clínics.

Recordeu aquell emocionant suïcidi de Marcela Sembat, l'endemà de la mort del seu marit?

Aquest exemple d'amor conjugal ha tingut, no fa molt, la seva rèplica. A un cementiri de París, un home de 55 anys s'ha engegat una bala de revòlver sobre la tomba de la seva muller.

Per enemic que hom sigui del suïcidi, hom no pot menys d'atorgar-los, en aquests casos, una admirable grandesa.

El gest de matar-se per amor és una de les coses que prova més la grandesa moral de l'home.

Una desagraïda ciutadana ha denunciat a una gitana que prometent-li curar-la li féu donar trescentes trenta pessetes. La gitana tenia raó: ella l'ha curada, si de res més no, de la badoqueria.

El P. Gafo ha estat nomenat president dels Empleats de Banca, de València. No ens estranya, el seu valor ha augmentat molt després de la conversió de Pérez Solís.

Uns quants bel·licosos catòlics han enviat un missatge d'adhesió a Ramon Rucabado oferint-se-li en el terreny que sigui per defensar-lo dels seus enemics. Es veu que s'estén l'exemple dels catòlics mexicans.

Un amic que llegí un anunci d'un llibre de Cambó que deia "La valoració de la pesseta", ho entengué malament i ens deia que havia llegit "La valoració de Cambó" per Plà.

Ja en aquestes columnes dèiem un dia que fóra bo de veure barallar-se el "Sol" i el "Matí" en sortir aquest, però és encara més divertit veure com es baralla abans de sortir amb el collega espiritual "El Correo Catalán". Deu ésser qüestió de competència comercial.

AQUEST NUMERO

HA ESTAT VISAT

PER LA CENSURA

Imprenta L'Esquella i La Campana, Oim, 8 Barcelona

Acaba de sortir

J. M. López-Picó

CARNET DE RUTA

Preu 6 pessetes

Llibre nou de

Apeles Mestres

HISTORIA VISCUDA

Semblances - Anècdotes - Records

Preu 6 pessetes

BIOGRAFIA

de

Santiago Rusiñol

per

AMBROSI CARRION

Preu 50 cts.

MEDICINA CASERA

REMEDIOS QUE CURAN

*Tratamientos sencillos y curas fáciles
para toda clase de accidentes y pequeñas
: : : : enfermedades : : : :*

Pesetas 2

Higiene del matrimonio o

lud de los esposos, asegurar la paz conyugal
y educar bien la familia, por el **Doctor MONLAU**

EL libro de los casados, en el cual
se dan las reglas e instrucciones
necesarias para conservar la sa-

Un tomo 8º encuadernado en tela **6 pesetas**

D'aquí pocs dies, Volum 3.^r de la COL·LECCIÓ D'OBRES SELECTES

Diderot

LA MONJA

Versió Catalana d'en Lluís Capdevila

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no es remet, a més, 30 cèntims per a certificat. Als corresponsals se'ls atorga rebaixes.

M Cardona

ELENA JORDI

Reina del "vaudeville", que pròximament actuarà en un teatre del Par.l.lel